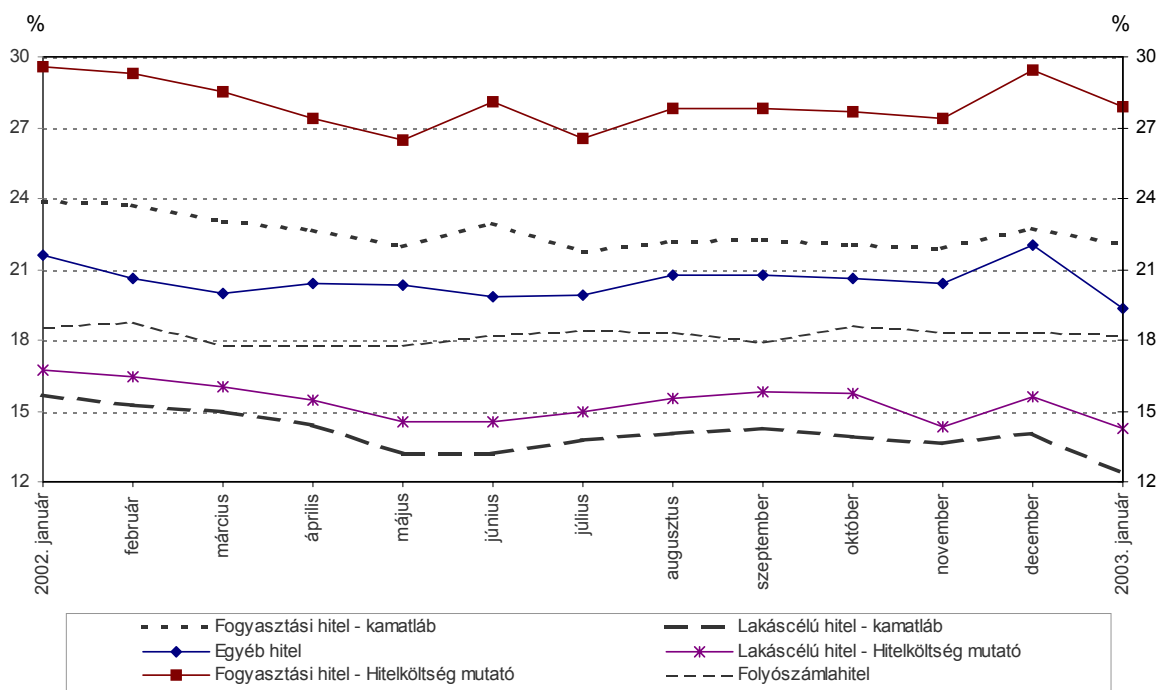

A háztartási, a nem pénzügyi vállalati és a bankközi forintkamatok 2003 januárjában

Az Európai Központi Bank módszertanának megfelelően 2003. januártól az MNB megváltoztatta a háztartási és a nem pénzügyi kamatstatisztikai adatgyűjtések szerkezetét. A változásokról rövid tájékoztatót tartalmaz a sajtóközlemény melléklete.

2003. januárban a kamatlábak alakulását alapvetően az MNB intézkedései közül az irányadó kamatláb csökkentése valamint a kamatfolyosó változása határozta meg.

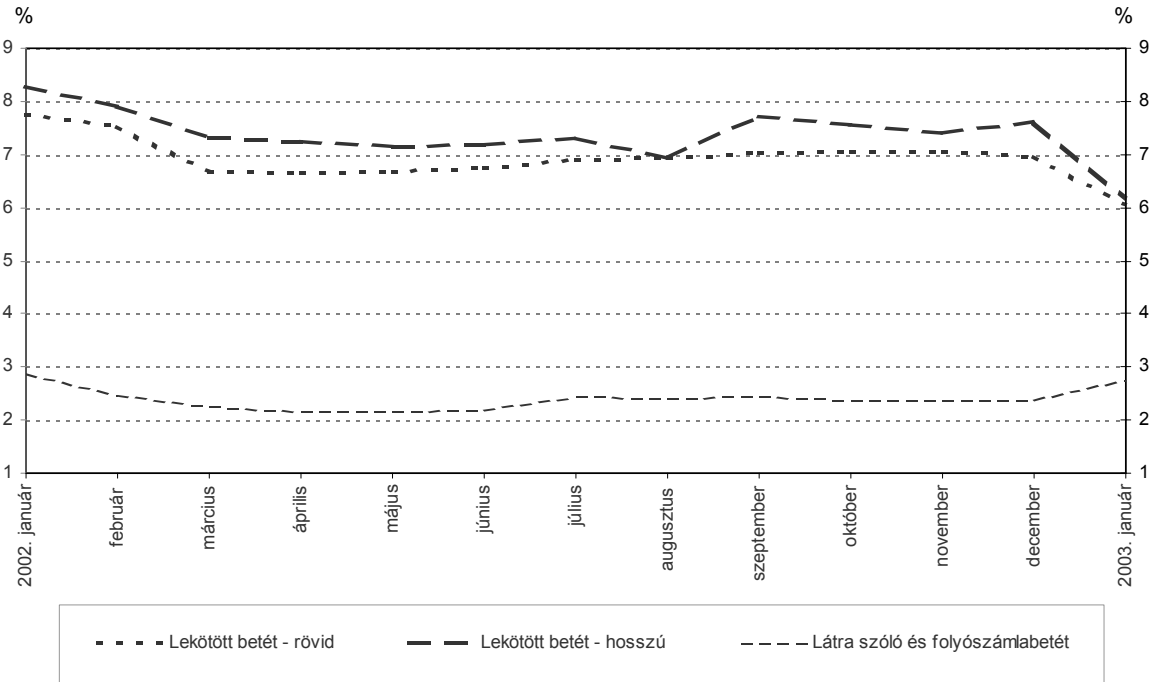
1. ábra A háztartásokkal kötött hitelszerződések havi átlagos kamatlába

A **háztartási szektor** folyószámlahiteleinek kamatlába 2003. januárban 12 bázisponttal a decemberi 18,34%-ról 18,22%-ra módosult. A lakáscélú hitelek átlagos kamatlába januárban 171 bázisponttal 14,05%-ról 12,34%-ra, ebből becsléseink szerint a kamatváltozás hatása 107 bázispontot, a módszertani váltás hatása 64 bázispontot tett ki. Az átlagos hitelköltség mutatója pedig 137 bázisponttal 15,61%-ról 14,24%-ra mérséklődött¹. A fogyasztási hitelek átlagkamatlába 70 bázisponttal 22,70%-ról 22,00%-ra, átlagos hitelköltség mutatója pedig 156 bázisponttal 29,44%-ról 27,88%-ra csökkent. Az egyéb hitelek kamatlába januárban 264 bázisponttal 22,00%-ról 19,36%-ra csökkent.

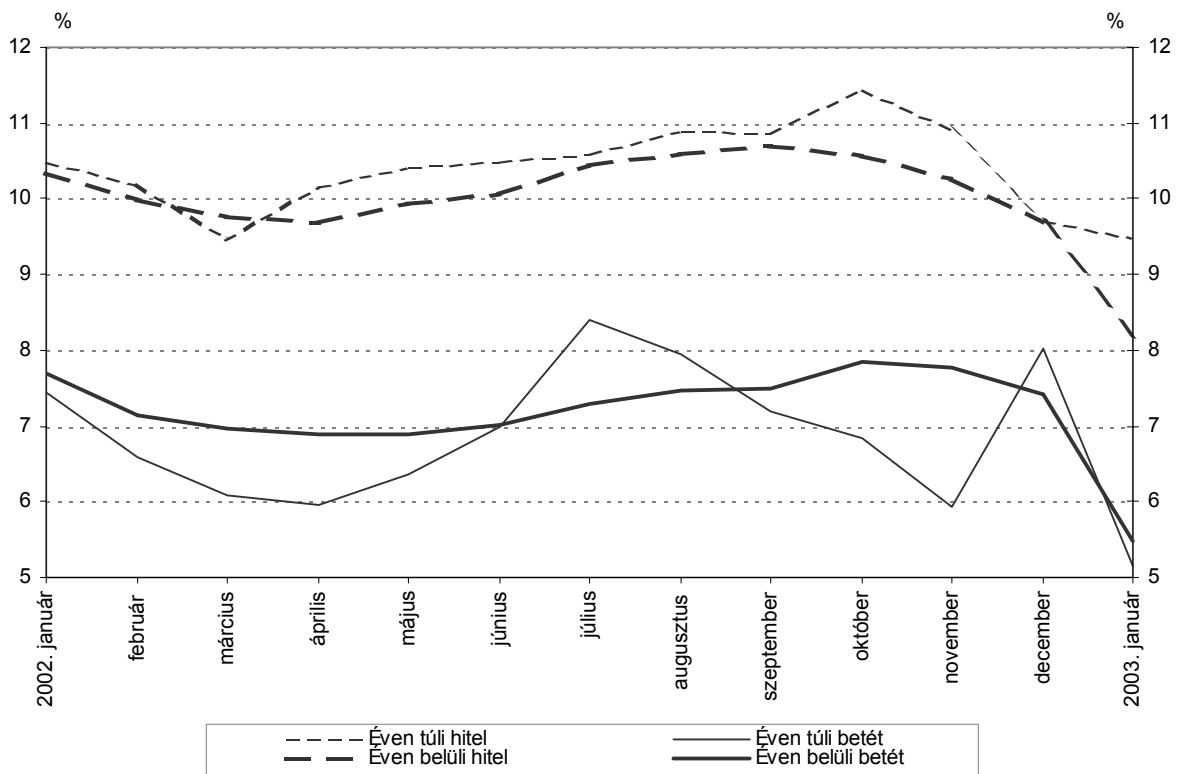
¹ A lakáscélú hitelek kamatlábának csökkenése összefügg az 1. számú melléklet 4. pontjában leírt módszertani változással.

2. ábra A háztartásokkal kötött betétszerződések havi átlagos kamatlába

A háztartások látra szóló betéteinek átlagkamatlába az előző hónaphoz képest 37 bázisponttal 2,38%-ról 2,75%-ra módosult. Az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagkamatlába 91 bázisponttal 6,97%-ról 6,06%-ra, az éven túli lejáratra lekötött betétek átlagkamatlába 144 bázisponttal 7,61%-ról 6,17%-ra csökkent.

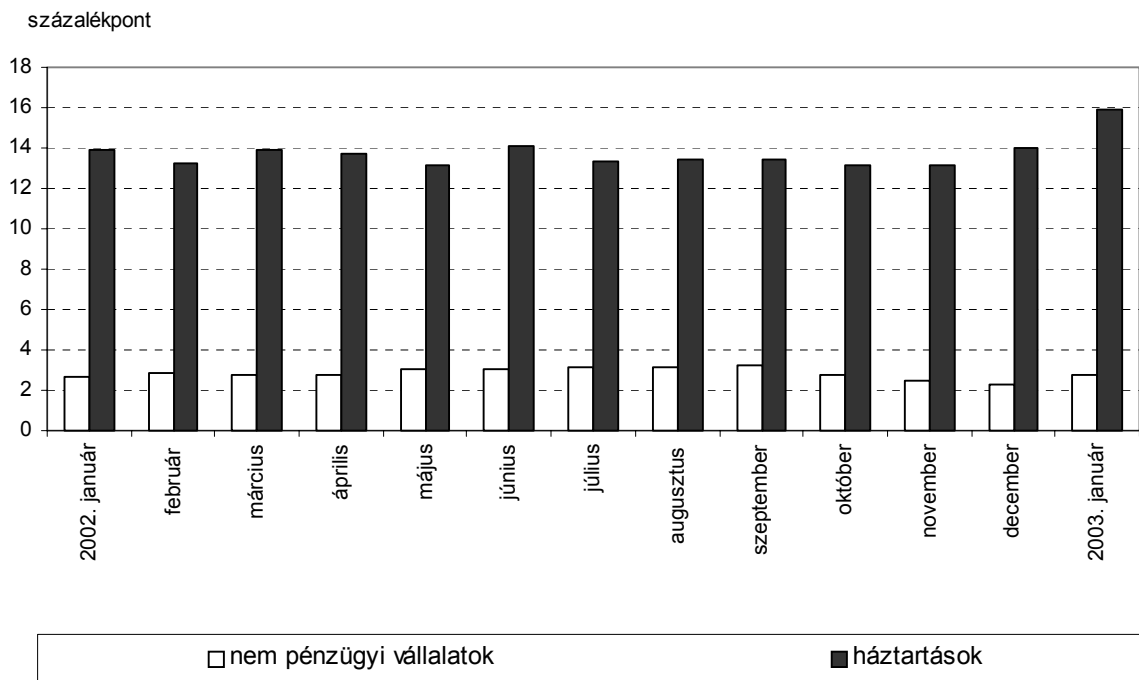
3. ábra A nem pénzügyi vállalatokkal kötött hitel- és betétszerződések kamatlábai

A **nem pénzügyi vállalatoknak** éven belüli lejáratra nyújtott **hitelek** átlagkamatlába januárban 149 bázisponttal 9,69%-ról 8,20%-ra, az éven túli hitelek átlagkamatlába pedig 22 bázisponttal 9,71%-ról 9,49%-ra változott. Az éven belüli **betétek** átlagkamatlába 194

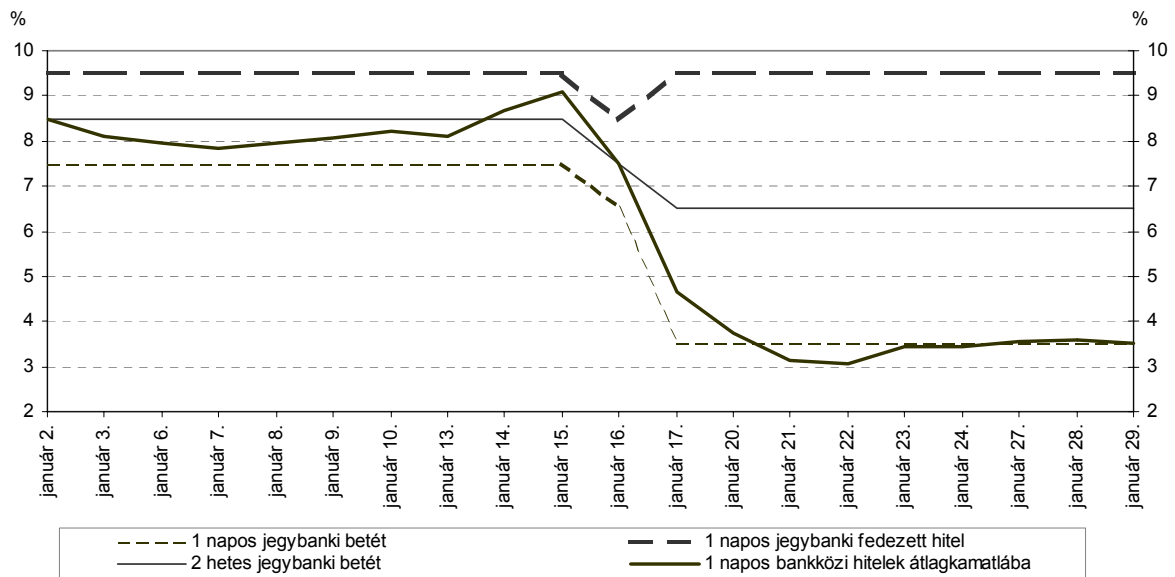
bázisponttal 7,41%-ról 5,47%-ra, az éven túli betéteké pedig 288 bázisponttal 8,02%-ról 5,14%-ra csökkent.

4. ábra A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások hitel-és betétkamatlábainak különbsége

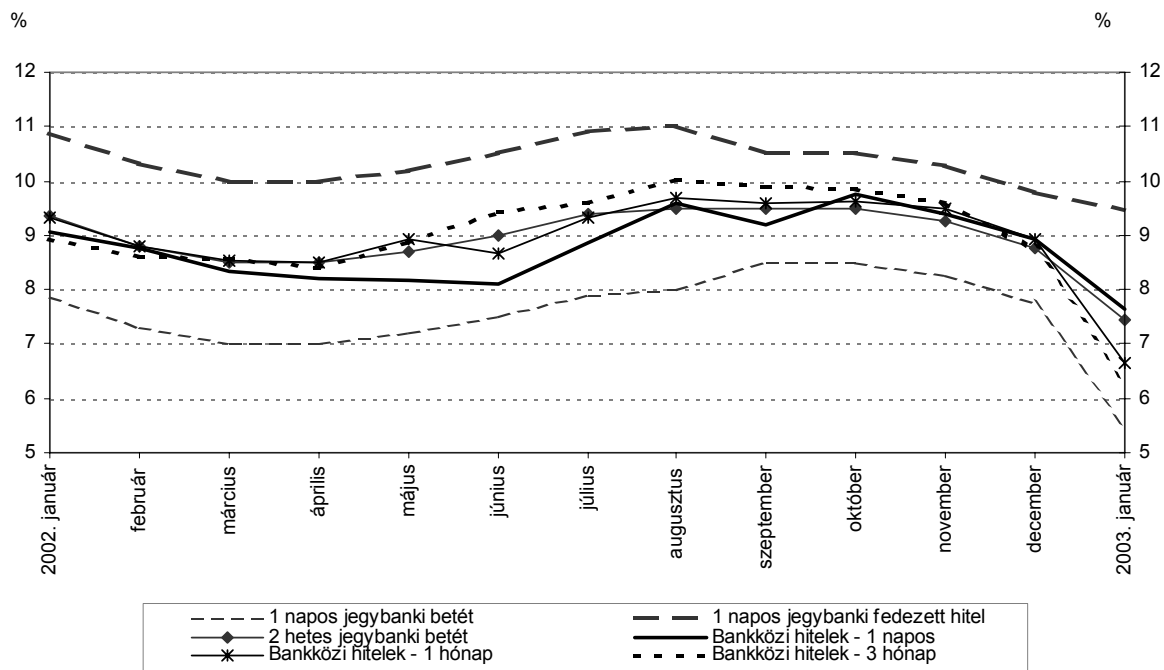

A háztartási szektor esetében a fogyasztási hitelek és az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagkamatlábai közötti különbség januárban 15,93 százalékpontot tett ki. A nem pénzügyi vállalatok hitelei és betétei között jelentősebb súllyal szereplő éven belüli lejáratok esetén az átlagkamatlábak közötti különbség a decemberi 2,28 százalékponttól 2,73 százalékpontra módosult.

5. ábra A jegybanki és a bankközi forintpiac átlagkamatlábai 2003. januárban

6. ábra A jegybanki és a bankközi forintpiac átlagkamatlábai

Január 16-án a kéthetes jegybanki betét kamatlába 100 bázisponttal 8,50%-ról 7,50%-ra csökkent, majd január 17-én újabb 100 bázisponttal 6,50%-ra csökkent, és ezzel egyidejűleg a kamatfolyosó ± 100 bázisponttól ± 300 bázispontra változott (3,5-9,5%). A **bankközi forintpiacon** 2003. januárban 1180,6 milliárd forint volt a forgalom, ami 714,3 milliárd forinttal maradt el az előző havi értéktől. Az egynapos bankközi kihelyezések kamatlába a hónap első felében a kéthetes jegybanki betét közelében ingadozott, míg a hónap második felében a tágabb kamatfolyosó alsó sávjának közelében mozgott, néhány esetben kilépett a kamatfolyosóból. A forgalommal súlyozott egynapos bankközi hitelek átlagkamatlába 2002. decemberhez viszonyítva 128 bázisponttal 8,91%-ról 7,63%-ra, az 1 hónapra nyújtott hiteleké 230 bázisponttal 8,94%-ról 6,64%-ra, a 3 hónapos futamidejű bankközi hitelek átlagkamatlába 250 bázisponttal 8,77%-ról 6,27%-ra csökkent.

A hónap egyes napjaira vonatkozó bankközi kamatok külön kérésre hozzáférhetők az MNB Kommunikációs önálló osztályán. A részletes kamatadatokat ezen kívül megtalálhatók az MNB honlapján az alábbi elérési útvonalon:

Nem pénzügyi vállalatok: http://www.mnb.hu/dokumentumok/hu0901_vallalkozoi.xls

Háztartások: http://www.mnb.hu/dokumentumok/hu0902_lakossagi.xls

Bankközi: http://www.mnb.hu/dokumentumok/hu0903_bankkozi.xls

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY

Tájékoztató az adatgyűjtések módszertanának változásairól

Az Európai Unióhoz való csatlakozásból eredő harmonizáció folytán 2003. januártól kezdődően az MNB a kamatstatisztikai adatgyűjtések szerkezetét az Európai Központi Bank követelményeihez igazította. A sajtóközleményt érintő főbb változások a következők:

1. A háztartási valamint a nem pénzügyi vállalati szektor esetében az új hitelfolyósítások illetve betételhelyezések helyett a tárgyhónapban kötött *új szerződések* adatait figyeljük meg.
2. A háztartási szektor (S.14) a kamatjelentésekben magában foglalja a háztartásokat segítő nonprofit intézmények adatait (S.15) is.
3. A **háztartási** kamatstatisztikában az Európai Központi Bank szabályozásával összhangban a következő - a mérlegben is szereplő - instrumentumokra gyűjtünk kamatadatokat:

Látra szóló és folyószámlabetét: A folyószámlabetét a folyószámlán a tárgyhó utolsó napján kialakult pozitív egyenleg. Ide soroljuk a nem folyószámlához kapcsolódó lekötetlen betéteket, valamint az egy munkanapra lekötött betéteket is.

Lekötött betétek: Az egy munkanapnál hosszabb időre lekötött betétek.

Repóügyletekből származó kötelezettség: Repóügyletekből kötelezettség akkor keletkezik, mikor az ügyfél a hitelintézetnek értékpapírt ad el, és cserébe pénzeszközt kap, és ahol a hitelintézet kötelezettséget vállal az értékpapír későbbi időpontban előre rögzített áron történő visszavásárlására. A kamatstatisztikában csak az óvadéki típusú repóügyletekről gyűjtünk adatokat.

Folyószámlahitel: A folyószámlán kialakult negatív egyenleg.

Fogyasztási hitel: Az ügyfélnek a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához, javíttatásához illetve szolgáltatások igénybevételehez nyújtott kölcsön (például áruvásárlási, gépjármű-vásárlási hitel).

Lakáscélú hitel: Ide soroljuk a lakáscélú (építési, lakásvásárlási, lakásfelújítási, lakásbővítési) és egyéb (pl. üdülő vagy garázs) építési hiteleket.

Egyéb hitel: Minden a fenti kategóriákba nem tartozó hitelt ide sorolunk, például az egyéni vállalkozók üzleti célú hiteleit, diákhitelt, stb.
4. Az előző évekhez képest jelentős változás, hogy az elsősorban a lakáscélú kölcsönöknél jellemző állami kamattámogatásos hitelek esetében az a kamatláb kerül be az adatszolgáltatásba, amit a hitelintézet a hitelekre ténylegesen megkap, vagyis az ügyfél által fizetett kamatlábon felül tartalmazza a közvetlen vagy közvetett állami kamattámogatás mértékét is. Az így piaci szintre hozott kamatláb a lakáscélú hitelek esetében még mindig alacsonyabb, mint a hitelintézet által saját forrásból nyújtott lakáscélú hiteleinek kamatlába, amit a korábbi publikációinkban szerepeltettünk.
5. A publikációkban szerepeltetjük a hitelintézet saját forrásából nyújtott kedvezményes (pl. dolgozói) hiteleit is, de a hitelintézet által felszámított kamatlábon.
6. A **nem pénzügyi vállalatok** esetében a következő kategóriákra vonatkozó adatokat figyeljük meg:

Látra szóló és folyószámlabetét: A folyószámlabetét a folyószámlán a tárgyhó utolsó napján kialakult pozitív egyenleg. Ide soroljuk a nem folyószámlához kapcsolódó lekötetlen betéteket, valamint az egy munkanapra lekötött betéteket is.

Lekötött betétek: Az egy munkanapnál hosszabb időre lekötött betétek.

Repóügyletekből származó kötelezettség: Repóügyletekből kötelezettség akkor keletkezik, mikor az ügyfél a hitelintézetnek értékpapírt ad el, és cserébe pénzeszközt kap, és ahol a hitelintézet kötelezettséget vállal az értékpapír későbbi időpontban előre rögzített áron történő visszavásárlására. A kamatstatisztikában csak az óvadéki típusú repóügyletekről gyűjtünk adatokat.

Folyószámlahitel: A folyószámlán kialakult negatív egyenleg.

Egyéb hitel: Minden, a fenti kategóriákba nem tartozó hitelt ide sorolunk.

7. 2003. januártól a hitelek új szerződései esetében az eredeti lejárat szerinti bontás helyett a kamatfixálás lesz a hitelek besorolásának alapja. A **kamatfixálás** azt jelenti, hogy az eredeti szerződés szerint mennyi időre rögzítik a kamatlábat. A **változó kamatozás** azt jelenti, hogy a hitelintézet az eredeti szerződésben fenntartja magának a jogot, hogy a futamidő alatt a kamatlábat egyoldalúan, előre nem ismert módon megváltoztassa.
8. Az évesített kamatláb mellett a háztartások fogyasztási és lakáscélú hitelei esetében közöljük a hitel teljes költségét kifejező **hitelköltség mutatót** is. A hitelköltség mutató számítási szabálya gyakorlatilag megegyezik a teljes hiteldíj mutató módszertanával, de minden fogyasztási és lakáscélú hitelre kiterjed futamidőtől függetlenül.
9. A szerződésben szereplő kamatláb mellett - a nemzetközi gyakorlattal összhangban - az internetes idősorokban közöljük az ún. **évesített kamatlábat** is, melynek célja, hogy a különböző lejáratú konstrukciók kamatlábai összehasonlíthatóak legyenek. Az évesített kamatláb számításának képlete megegyezik a hitelköltség mutatóéval, azonban itt a járulékos költségeket nem kell figyelembe venni.
10. Az internetes idősorokban 2003. januártól minden, az adatgyűjtésekben szereplő, konstrukció adatát közöljük. Az új meghatározásoknak megfelelő konstrukciók adatait 2000. januárig visszavezettük.
11. További módszertani megjegyzések találhatóak a 2. számú mellékletben.

Módszertani megjegyzések az egyes ábrákhoz

1. ábra

- a) A folyószámlahitelek esetében 2002-ben a folyósításokkal súlyozott, 2003-ban pedig a hó végi állományokkal súlyozott kamatlábakat közöljük.
- b) A fogyasztási hitelek alatt 2002-ben a személyi, áruvásárlási, illetve gépjármű-vásárlási hiteleket értjük, 2003-ban pedig az adatszolgáltatók által fogyasztásnak minősített hitelek kerülnek ebbe a kategóriába.
- c) A lakáscélú hitelek alatt 2003-ban a lakáscélra nyújtott hiteleket értjük. A lakáscélú hitelek súlyozott átlagkamatlába 2003-ban tartalmazza a piaci kamatozású és az államilag támogatott hitelek adatait is, míg 2002-ben csak a piaci kamatozásút tartalmazta. Az államilag támogatott hitelek kamatlába az állami támogatás mértékét is tartalmazza.
- d) Az egyéb hitelek közé tartoznak többek között az egyéni vállalkozók vállalkozási célú hitelei, valamint a nem fogyasztási illetve a nem lakáscélú hitelek. 2002-ben az egyéb hitelek tartalmazták a lombard és a nem lakáscélú jelzálog hiteleket és az egyéb hitelek alatt jelentett konstrukciókat.
- e) 2002-ben a fogyasztási, a lakáscélú és az egyéb hitelek esetében az új hitelfolyósításokat figyeltük meg, 2003. januártól pedig az adott hónap során kötött új szerződések adatait.

2. ábra

- a) A látra szóló és folyószámlabetétek esetében 2002-ben a folyósításokkal súlyozott, 2003-ban pedig a hó végi állományokkal súlyozott kamatlábakat közöljük. A látra szóló és folyószámlabetétek 2003. januártól tartalmazzák az egy napra lekötött betéteket is.
- b) A lekötött betétek az egy napnál hosszabb időre lekötött betéteket jelentik. 2002-ben az új betételhelyezésekkel, 2003-ban pedig az új betétszerződések összegével súlyozott átlagkamatlábat közöljük.

3. ábra

- a) 2003. januártól a hitelek éven belüli illetve éven túli megbontása helyett az *éven belüli illetve az éven túli kamatfixálást* fogjuk használni.
- b) 2002-ben az új hitelfolyósításokat illetve betételhelyezéseket figyeltük meg, addig 2003. januártól pedig a nem pénzügyi vállalatokkal kötött új szerződések adatait.

4. ábra

- a) 2003-tól a nem pénzügyi vállalatok hitelei esetében az éven belüli futamidő helyett a változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású hitelek adatai állnak rendelkezésre.